

Plenum

Onsdag 19.2.2025 kl. 14.02—20.11

7. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering, partilagen, vallagen och 10 § i lagen om medborgarinitiativ

Regeringens proposition RP 190/2024 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Paula Risikko: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till grundlagsutskottet, som revisionsutskottet ska lämna utlåtande till.

För debatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Om vi inte inom denna tid hinner gå igenom talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter efter de övriga ärendena på dagordningen. — Föredragande är minister Meri, varsågod.

Debatt

17.27 Oikeusministeri Leena Meri (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittävänä on ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain eli vaalirahoituslain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain 10 §:n muuttaminen, ja lait ovat osa Petteri Orpon hallitusohjelmaa.

Vaalirahoituslakia esitetään muutettavaksi siten, että muutoksilla selkeytettäisiin vaalirahoituslakia kampanjan kulut ylittävän rahoituksen osalta. Uutena asiana säädettäisiin siitä, että myös vaalikampanjan kulut ylittävä vaalirahoitus tulisi ilmoittaa. Lisäksi uutena asiana säädettäisiin siitä, että mikäli ehdokkaalla ei ole tukiryhmää tai tukiryhmä ei ole oikeuskelpoinen yhteisö, siirtyy ylijäävä vaalirahoitus ehdokkaan varoihin.

Vaalirahoituslakia esitetään muutettavaksi siten, että vaali- ja puoluerahoitusta selkiytettäisiin lainojen osalta niin, että lainan alkuperä on aina tunnistettavissa. Vaalikampanjalle 1 500 euroa, tai kuntavaaleissa 800 euroa, ja sitä suuremman lainan antaneiden nimi tulisi julkistaa. Myös lainojen takaukset ja vierasvelkapantit tulisi ilmoittaa.

Puoluerahoituksen osalta jatkossa tehtäisiin puoluelain mukaisesti ajantasainen ilmoitus lainoista samalla tavalla kuin jo tällä hetkellä tehdään ajantasainen ilmoitus tuesta. Lainoista ilmoitettaisiin, jos samalta lainanantajalta saadun lainan määrä on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa. Samalla olisi ilmoitettava myös suunnitelma lainojen takaisinmaksusta. Lisäksi tulisi ilmoittaa myös lainanantaja, jos lainan on myöntänyt muu kuin luottolaitos ja jos lainan määrä on vähintään 1 500 euroa.

Lisäksi päivitetään puoluelaissa oleva luettelo asioista, joita ei pidetä puolueelle annettavana tukena. Samalla tarkennettaisiin lainsäädäntöä siten, että puolueilla on mahdollisuus valtionavustusten osittaiselle siirtämiselle puolueen tarkoitusta toteuttavan muun yhteisön tai säätiön toiminnan tukemiseen. Muutoksilla lisättäisiin vaali- ja puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä ja avoimuutta.

Punkt i protokollet PR 9/2025 rd

Vaalilakia esitetään muutettavaksi siten, että muutoksen myötä poistettaisiin jäsenäänestyksen pakollisuus vaalilain 112 §:stä. Tällä muutoksella joustavoitettaisiin puolueiden ehdokasasettelun toteuttamista eduskuntavaaleissa. Lisäksi vaalilakiin tehtäisiin teknisluonteisia täsmennyksiä useampiin pykäliin.

Kansalaisaloitelain kymppipykälää esitetään muutettavaksi siten, että alennetaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamisen ikäraja 16 vuoteen. Näin lisätään nuorten kiinnostusta ja osallisuutta sekä mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Ehdotusten ja muutosten on ehdotettu tulemaan voimaan 1. päivä heinäkuuta kuluvaan vuoteen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

17.31 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaalirahoituslakia, puoluelakia, vaalilakia sekä kansalaisaloitelakia. Muutoksilla selkeytetään nykyistä sääntelyä ja lisätään vaali- ja puoluerahoituksen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä on erinomaisen hyvä asia.

Lainanantajien nimet tulevat vaalilaissa jatkossa julki. Tämä tarkoittaa yli 1 500 euron lahjoituksia muissa vaaleissa ja yli 800 euron lahjoituksia kuntavaaleissa. Jatkossa on ilmoitettava, mikäli rahoitus ylittää kampanjan kulut, sekä se, siirtyykö vaalirahoitus ehdokkaan omiin varoihin vai yhteisön varoihin. Omien rahojen osalta sovelletaan tulo- tai lahjaveroa, ja yleishyödyllisen yhteisön osalta veroa ei ole.

Arvoisa rouva puhemies! Vaalirahan ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on tuoda julkisuuteen sellaiset lainanantajat, joiden kohdalla on mahdollista ajatella syntyvän sidonnaisuuksia. Lainarahoitusta antamalla ei voisi enää välttyä siltä, että annettu vaalituki tulee näkyväksi.

Kiitän ministeri Merta tästä hyvästä laista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eerola poissa.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till grundlagsutskottet, som revisionsutskottet ska lämna utlåtande till.